

Český účetní standard pro některé vybrané účetní jednotky

č. 707

Zásoby

1. Cíl

Cílem tohoto standardu je stanovit podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon“) a vyhlášky č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „vyhláška“) základní postupy účtování o zásobách za účelem docílení souladu při používání účetních metod některými vybranými účetními jednotkami zejména v položkách

Číslo položky rozvahy	Název položky rozvahy	Syntetický účet
B.I.1.	Pořízení materiálu	111
B.I.2.	Materiál na skladě	112
B.I.3.	Materiál na cestě	119
B.I.4.	Nedokončená výroba	121
B.I.5.	Polotovary vlastní výroby	122
B.I.6.	Výrobky	123
B.I.7.	Pořízení zboží	131
B.I.8.	Zboží na skladě	132
B.I.9.	Zboží na cestě	138
B.I.10.	Ostatní zásoby	139
B.III.17.	Pokladna	261
D.III.36. D.III.37.	Dohadné účty pasivní	389

Číslo položky výkazu zisku a ztráty	Název položky výkazu zisku a ztráty	Syntetický účet
A.I.1.	Spotřeba materiálu	501
A.I.4.	Prodané zboží	504
A.I.6.	Aktivace oběžného majetku	507
A.I.7.	Změna stavu zásob vlastní výroby	508
A.I.10.	Náklady na reprezentaci	513
A.I.11.	Aktivace vnitroorganizačních služeb	516

A.I.25.	Prodaný materiál	544
A.I.26.	Manka a škody	547
B.I.1.	Výnosy z prodeje vlastních výrobků	601
B.I.4.	Výnosy z prodaného zboží	604
B.I.8.	Jiné výnosy z vlastních výkonů	609
B.I.12.	Výnosy z prodeje materiálů	644
B.I.17.	Ostatní výnosy z činnosti	649

vykazovaných za podmínek stanovených v § 20 a § 57 vyhlášky.

2. Předmět standardu

Standard upravuje:

Bod 3.	Obecná pravidla k postupům účtování o zásobách
Bod 4.	Oceňování
Bod 5.	Postup účtování
Bod 5.1.	Způsob A
Bod 5.2.	Způsob B

3. Obecná pravidla k postupům účtování o zásobách

3.1. O zásobách účtuje účetní jednotka průběžným způsobem (dále jen „způsob A“), nebo periodickým způsobem (dále jen „způsob B“). Při obou způsobech musí úbytky zásob vykázané v účetní závěrce odpovídat skutečnému úbytku zásob.

3.2. V případě účtování o zásobách způsobem A používá účetní jednotka účty 111 - Pořízení materiálu a 131 – Pořízení zboží. K rozvahovému dni se vykazují tyto účty s nulovým zůstatkem; postup účtování k rozvahovému dni stanoví bod 5.1.18.

3.3. Při účtování o zásobách způsobem B účtuje účetní jednotka na účty zásob k rozvahovému dni; účetní jednotka může stanovit svým vnitřním předpisem účtování i k jinému okamžiku.

3.4. V případě, že účetní jednotka zajišťuje náklady, které souvisejí s pořízením zásob, renovací náhradních dílů nebo úpravou zásob, ve vlastní režii (vnitroorganizační služby), účtuje o jejich aktivaci.

3.5. O zjištěném manku do výše normy přirozených úbytků zásob účtuje účetní jednotka jako o spotřebě těchto zásob.

3.6. Účetní jednotka zajišťuje naplnění ustanovení § 8 odst. 4 zákona zejména vnitřním předpisem upravujícím především

- a) normu přirozených úbytků zásob,
- b) druhy materiálu účtovaných přímo do spotřeby bez zaúčtování na sklad materiálu,

c) pravidla pro členění syntetických účtů zásob na analytické účty v oblasti oceňování pro vnitroorganizační potřeby včetně cen stanovených pro tyto účely a pro sledování cenových odchylek a způsob jejich zúčtování.

3.7. Pokud účetní jednotka vede analytické účty k syntetickým účtům zásob, například podle míst uskladnění nebo odpovědných osob, uplatňuje pro příslušný analytický účet zásob pouze jeden ze způsobů účtování o zásobách uvedených v bodu 3.1.

3.8. V případě účtování o opravných položkách k zásobám postupuje účetní jednotka podle příslušných ustanovení Českého účetního standardu č. 706 - Opravné položky a vyřazení pohledávek.

4. Oceňování

4.1. Zásoby se oceňují podle zákona, a to

- a) zásoby nakoupené pořizovacími cenami,
- b) zásoby vytvořené vlastní činností včetně příchovek zvírat vlastními náklady,
- c) zásoby v případech bezúplatného nabytí, reprodukční pořizovací cenou; v případech nabytí zásob v případech uvedených v § 25 odst. 6 zákona účetní jednotka navazuje na výši jejich ocenění v účetnictví účetní jednotky, která o tomto majetku naposledy účtovala.

4.2. Vlastními náklady u zásob vytvořených vlastní činností se rozumějí přímé náklady na ně vynaložené, popř. i část nepřímých nákladů, která se k této činnosti vztahuje. Náklady se rozumí buď skutečná výše nákladů, nebo výše podle operativních (plánových) kalkulací. Náklady podle operativních (plánových) kalkulací jsou náklady stanovené v konkrétních technických, technologických, ekonomických a organizačních podmínkách určených účetní jednotkou.

4.3. Úbytek zásob lze též ocenit

- a) cenou zjištěnou váženým aritmetickým průměrem z ocenění při pořízení,
- b) způsobem, kdy první cena pro ocenění přírůstku zásob se použije jako první cena pro ocenění úbytku zásob, nebo
- c) předem stanovenou cenou účetní jednotkou (pevnou cenou).

4.4. Vážený aritmetický průměr podle bodu 4.3. písm. a) účetní jednotka stanoví nejméně jednou měsíčně.

4.5. V případě jednoho analytického účtu zásob nelze kombinovat použití ocenění podle bodu 4.3.

5. Postup účtování

5.1. Účtování o zásobách způsobem A

5.1.1. V průběhu účetního období účtuje účetní jednotka o pořízení zásob na stranu MÁ DÁTI účtu 111 - Pořízení materiálu nebo 131 - Pořízení zboží se souvztažným zápisem na stranu DAL příslušných syntetických účtů účtové třídy 3, 4 nebo účtu 261 – Pokladna.

5.1.2. O zásobách nabytých z titulu bezúplatné změny příslušnosti k hospodaření s majetkem státu nebo svěřeni majetku do správy podle zákona upravujícího rozpočtová pravidla územních samosprávných celků nebo bezúplatného převodu nebo přechodu majetku, účtuje účetní jednotka na stranu MÁ DÁTI příslušného syntetického účtu účtové skupiny 11 až 13 se souvztažným zápisem na stranu DAL účtu 649 – Ostatní výnosy z činnosti.

5.1.3. O převzetí materiálu na sklad účtuje účetní jednotka na stranu MÁ DÁTI účtu 112 – Materiál na skladě se souvztažným zápisem na stranu DAL účtu 111 - Pořízení materiálu.

5.1.4. O převzetí zboží na sklad účtuje účetní jednotka na stranu MÁ DÁTI účtu 132 - Zboží na skladě se souvztažným zápisem na stranu DAL účtu 131 – Pořízení zboží.

5.1.5. O spotřebě materiálu účtuje účetní jednotka na stranu MÁ DÁTI účtu 501 – Spotřeba materiálu se souvztažným zápisem na stranu DAL účtu 112 – Materiál na skladě.

5.1.6. O úbytku materiálu z důvodu jeho prodeje účtuje účetní jednotka na stranu MÁ DÁTI účtu 544 – Prodaný materiál se souvztažným zápisem na stranu DAL účtu 112 – Materiál na skladě.

5.1.7. O úbytku zboží z důvodu jeho prodeje účtuje účetní jednotka na stranu MÁ DÁTI účtu 504 – Prodané zboží se souvztažným zápisem na stranu DAL účtu 132 – Zboží na skladě.

5.1.8. O zvýšení stavu zásob vlastní výroby účtuje účetní jednotka na stranu MÁ DÁTI příslušného syntetického účtu účtové skupiny 12 se souvztažným zápisem na stranu DAL účtu 508 – Změna stavu zásob vlastní výroby. O snížení stavu zásob vlastní výroby účtuje účetní jednotka na stranu MÁ DÁTI účtu 508 – Změna stavu zásob vlastní výroby se souvztažným zápisem na stranu DAL příslušného syntetického účtu účtové skupiny 12.

5.1.9. S výjimkou případů uvedených v bodě 5.1.8. účtuje účetní jednotka o vytvoření zásob vlastní činností, včetně příchovek zvířat podle § 20 odst. 3 písm. h) vyhlášky, na stranu MÁ DÁTI příslušného syntetického účtu zásob se souvztažným zápisem na stranu DAL účtu 507 – Aktivace oběžného majetku.

5.1.10. O použití zásob pro účely reprezentace účtuje účetní jednotka na stranu MÁ DÁTI účtu 513 – Náklady na reprezentaci se souvztažným zápisem na stranu DAL příslušného syntetického účtu zásob.

5.1.11. O manku nad normu přirozených úbytků vyplývajících z inventarizace v případě zásob účtuje účetní jednotka na stranu MÁ DÁTI účtu 547 – Manka a škody se souvztažným zápisem na stranu DAL příslušného syntetického účtu zásob. O přebytečných zásob vyplývajících z inventarizace účtuje účetní jednotka na stranu MÁ DÁTI příslušného syntetického účtu zásob se souvztažným zápisem na stranu DAL účtu 649 – Ostatní výnosy z činnosti.

5.1.12. O zásobách pozbytých z titulu bezúplatné změny příslušnosti k hospodaření s majetkem státu nebo svěřeni majetku do správy podle zákona upravujícího rozpočtová pravidla územních samosprávných celků nebo bezúplatného převodu nebo přechodu majetku, a to ve prospěch jiné vybrané účetní jednotky, účtuje účetní jednotka na stranu MÁ DÁTI účtu 549 – Ostatní náklady z činnosti se souvztažným zápisem na stranu DAL příslušného syntetického účtu zásob.

5.1.13. O zásobách pozbytých z titulu bezúplatné změny příslušnosti k hospodaření s majetkem státu nebo svěřeni majetku do správy podle zákona upravujícího rozpočtová pravidla územních samosprávných celků nebo bezúplatného převodu nebo přechodu majetku, a to ve prospěch subjektu, který není vybranou účetní jednotkou, účtuje účetní jednotka na stranu MÁ DÁTI účtu 543 – Dary se souvztažným zápisem na stranu DAL příslušného syntetického účtu zásob.

5.1.14. O výnosu z prodeje materiálu účtuje účetní jednotka na stranu MÁ DÁTI příslušného syntetického pohledávkového účtu účtové třídy 3, účtové skupiny 46 nebo účtu 261 - Pokladna, a to se souvztažným zápisem na stranu DAL účtu 644 – Výnosy z prodeje materiálu.

5.1.15. O výnosu z prodeje polotovarů účtuje účetní jednotka na stranu MÁ DÁTI příslušného pohledávkového účtu účtové třídy 3, účtové skupiny 46 nebo účtu 261 - Pokladna, a to se souvztažným zápisem na stranu DAL účtu 609 – Jiné výnosy z vlastních výkonů.

5.1.16. O výnosu z prodeje výrobků účtuje účetní jednotka na stranu MÁ DÁTI příslušného syntetického pohledávkového účtu účtové třídy 3, účtové skupiny 46 nebo účtu 261 - Pokladna, a to se souvztažným zápisem na stranu DAL účtu 601 – Výnosy z prodeje vlastních výrobků.

5.1.17. O výnosu z prodeje zboží účtuje účetní jednotka na stranu MÁ DÁTI příslušného syntetického pohledávkového účtu účtové třídy 3, účtové skupiny 46 nebo účtu 261 - Pokladna, a to se souvztažným zápisem na stranu DAL účtu 604 – Výnosy z prodaného zboží.

5.1.18. K rozvahovému dni v souvislosti s vyúčtováním zůstatku účtu 111 – Pořízení materiálu nebo 131 - Pořízení zboží účtuje účetní jednotka o zásobách na cestě, které dosud nepřevzala, na stranu MÁ DÁTI účtu 119 - Materiál na cestě nebo 138 - Zboží na cestě, a to se souvztažným zápisem na stranu DAL účtu 111 – Pořízení materiálu nebo 131 - Pořízení zboží. O nevyfakturovaných dodávkách účtuje účetní jednotka na stranu MÁ DÁTI příslušného syntetického účtu 111 – Pořízení materiálu nebo 131 - Pořízení zboží se souvztažným zápisem na stranu DAL účtu 389 - Dohadné účty pasivní.

5.2. Účtování o zásobách způsobem B

5.2.1. V průběhu účetního období účtuje účetní jednotka o pořízení zásob na stranu MÁ DÁTI účtu 501 – Spotřeba materiálu nebo 504 – Prodané zboží se souvztažným zápisem na stranu DAL účtu 261 – Pokladna nebo příslušných syntetických účtů účtové třídy 3 nebo 4.

5.2.2. O zásobách nabytých z titulu bezúplatné změny příslušnosti k hospodaření s majetkem státu nebo svěřeni majetku do správy podle zákona upravujícího rozpočtová pravidla územních samosprávných celků nebo bezúplatného převodu nebo přechodu majetku, účtuje účetní jednotka na stranu MÁ DÁTI účtu 501 – Spotřeba materiálu nebo 504 – Prodané zboží se souvztažným zápisem na stranu DAL účtu 649 – Ostatní výnosy z činnosti.

5.2.3. K okamžiku podle bodu 3.3. účtuje účetní jednotka o stavu materiálu na skladě nebo ostatních zásob k prvnímu dni daného účetního období nebo jiného období podle bodu 3.3. na stranu MÁ DÁTI účtu 501 – Spotřeba materiálu se souvztažným zápisem na stranu DAL účtu 112 – Materiál na skladě nebo 139 – Ostatní zásoby a o zjištěném stavu materiálu nebo

ostatních zásob na stranu MÁ DÁTI účtu 112 – Materiál na skladě nebo 139 – Ostatní zásoby se souvztažným zápisem na stranu DAL účtu 501 – Spotřeba materiálu.

5.2.4. K okamžiku podle bodu 3.3. účtuje účetní jednotka o stavu zboží na skladě k prvnímu dni daného účetního období nebo jiného období podle bodu 3.3. na stranu MÁ DÁTI účtu 504 – Prodané zboží se souvztažným zápisem na stranu DAL účtu 132 – Zboží na skladě a o zjištěném stavu zboží na stranu MÁ DÁTI účtu 132 – Zboží na skladě se souvztažným zápisem na stranu DAL účtu 504 – Prodané zboží.

5.2.5. Je-li zjištěný stav zásob vlastní výroby k rozvahovému dni vyšší, než byl jejich stav k prvnímu dni daného účetního období, účtuje účetní jednotka o tomto rozdílu na stranu MÁ DÁTI příslušného syntetického účtu účtové skupiny 12 se souvztažným zápisem na stranu DAL účtu 508 – Změna stavu zásob vlastní výroby. Je-li zjištěný stav zásob vlastní výroby k rozvahovému dni nižší, než byl k prvnímu dni daného účetního období, účtuje účetní jednotka o tomto rozdílu na stranu MÁ DÁTI účtu 508 – Změna stavu zásob vlastní výroby se souvztažným zápisem na stranu DAL příslušného syntetického účtu účtové skupiny 12. Obdobně postupuje účetní jednotka též v případě, že stanoví účtování k jinému okamžiku než k rozvahovému dni.

5.2.6. S výjimkou případů uvedených v bodě 5.2.5. účtuje účetní jednotka o vytvoření zásob vlastní činností včetně příchovek zvířat podle § 20 odst. 3 písm. h) vyhlášky na stranu MÁ DÁTI účtu 501 – Spotřeba materiálu nebo 504 – Prodané zboží se souvztažným zápisem na stranu DAL účtu 507 – Aktivace oběžného majetku.

5.2.7. O manku nad normu přirozených úbytků vyplývajících z inventarizace účtuje účetní jednotka v případě zásob na stranu MÁ DÁTI účtu 547 – Manka a škody se souvztažným zápisem na stranu DAL příslušného syntetického účtu zásob. O přebytečných zásob vyplývajících z inventarizace účtuje účetní jednotka na stranu MÁ DÁTI příslušného syntetického účtu zásob se souvztažným zápisem na stranu DAL účtu 649 – Ostatní výnosy z činnosti.

5.2.8. K okamžiku úbytku materiálu z titulu prodeje účtuje účetní jednotka o nákladech na prodaný materiál na stranu MÁ DÁTI účtu 544 – Prodaný materiál se souvztažným zápisem na stranu DAL účtu 501 – Spotřeba materiálu, a to ve výši ocenění podle bodu 4.3.

5.2.9. O zásobách pozbytých z titulu bezúplatné změny příslušnosti k hospodaření s majetkem státu nebo svěřeni majetku do správy podle zákona upravujícího rozpočtová pravidla územních samosprávných celků nebo bezúplatného převodu nebo přechodu majetku, a to ve prospěch jiné vybrané účetní jednotky, účtuje účetní jednotka na stranu MÁ DÁTI účtu 549 – Ostatní náklady z činnosti se souvztažným zápisem na stranu DAL účtu 501 – Spotřeba materiálu nebo 504 – Prodané zboží.

5.2.10. O zásobách pozbytých z titulu bezúplatné změny příslušnosti k hospodaření s majetkem státu nebo svěřeni majetku do správy podle zákona upravujícího rozpočtová pravidla územních samosprávných celků nebo bezúplatného převodu nebo přechodu majetku, a to ve prospěch subjektu, který není vybranou účetní jednotkou, účtuje účetní jednotka na stranu MÁ DÁTI účtu 543 – Dary se souvztažným zápisem na stranu DAL účtu 501 – Spotřeba materiálu nebo 504 – Prodané zboží.

5.2.11. O výnosu z prodeje materiálu účtuje účetní jednotka na stranu MÁ DÁTI příslušného syntetického pohledávkového účtu účtové třídy 3, účtové skupiny 46 nebo účtu 261 - Pokladna, a to se souvztažným zápisem na stranu DAL účtu 644 – Výnosy z prodeje materiálu.

5.2.12. O výnosu z prodeje polotovarů účtuje účetní jednotka na stranu MÁ DÁTI příslušného pohledávkového účtu účtové třídy 3, účtové skupiny 46 nebo účtu 261 - Pokladna, a to se souvztažným zápisem na stranu DAL účtu 609 – Jiné výnosy z vlastních výkonů.

5.2.13. O výnosu z prodeje výrobků účtuje účetní jednotka na stranu MÁ DÁTI příslušného syntetického pohledávkového účtu účtové třídy 3, účtové skupiny 46 nebo účtu 261 - Pokladna, a to se souvztažným zápisem na stranu DAL účtu 601 – Výnosy z prodeje vlastních výrobků.

5.2.14. O výnosu z prodeje zboží účtuje účetní jednotka na stranu MÁ DÁTI příslušného syntetického pohledávkového účtu účtové třídy 3, účtové skupiny 46 nebo účtu 261 - Pokladna, a to se souvztažným zápisem na stranu DAL účtu 604 – Výnosy z prodaného zboží.